

Váradi Richárdné

Én vagyok, egy évvel azután, hogy hazakerültem. Azt a gyűrűt, ami rajtam van, az édesapám halála után az ő jegygyűrűjéből csináltattam. Amikor átvittek minket a kisteleki gettóból a szegedi gyűjtőtáborba, a gettó bejáratánál a csendőrök csípőfogóval lecsípték az ujjamról, mert nem tudtam lehúzni. Csodálatos módon az egyik kisteleki ismerősünk megtalálta, megőrizte, és miután hazajöttünk, visszaadta. Laci pedig, édesanyám testvére - aki kitanulta az aranyművességet a nagyapámtól -, megcsinálta, és újra tudtam hordani. Mikor Auschwitzból 1945-ben édesanyámmal hazajöttünk, én 28 kiló voltam, és egy ott kapott verés miatt nem tudtam beszélni, mert eltört a bal oldali állkapcsom. Anyámnak a gyomra készült ki a sok idegességtől - gyomorvérzése lett neki később -, nekem meg, mióta Auschwitzban levágták, nem nagyon nőtt a hajam. Mikor hazaértem, akkor kezdett még csak egész picit lenni. Úgy is hívtak engem a táborban, hogy barika. Édesanyám elvitt a Budapesten a Rókus kórházba, vizsgálatra, aztán még egyszer el kellett menni, mert megnézték, hogy nem vagyok-e tbc-s. Adtak valami gyógyszert, hogy kezdjen nőni a hajam és

elküldtek el egy fülészhez, akit úgy hívtak, hogy doktor Fleischmann. Ő fölszúrta az orromon keresztül, hogy kisedje az arcüregemből meg a homloküregemből a bent maradt alvadt vérdarabokat. Három hét múlva a kórházban azt mondták, hogy nincs semmi baj, csak tönkrementem a sok éhezéstől. Elküldtek a Süketnéma Intézetbe Kanizsai professzorhoz is. Egy egész napot töltöttünk együtt a professzorral, aki tanított beszélni, meg mondta, hogy hogyan lélegezzek. Bizonyos időnként mentem aztán hozzá kontrollra, és mindig gratulált, hogy mennyi szorgalom van bennem. És tényleg szép lassan, fokozatosan, magamtól megtanultam újra beszélni. Az a gyógyszer is jól tett nekem, amit a Rókus kórházban adtak, szépen kezdtem gyarapodni, és gyors tempóban nőtt a hajam is.